

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ODBOR VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

14.1

Číslování budov

podle právního stavu
k 1. lednu 2022

ODBOR
VEŘEJNÉ SPRÁVY, DOZORU A KONTROLY
MINISTERSTVA VNITRA
2022

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

14.1

Číslování budov

www.mvcr.cz/odk

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ

Číslování budov

Vydává: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4

Autor: Mgr. Tereza Steidlová, Mgr. Ing. Stanislav Herman

Schválil: Ing. Bc. Miroslav Veselý

Grafická úprava a tisk: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01, Praha 4

Počet stran: 40

Místo a rok vydání: Praha, 2022

ISBN: 978-80-7616-139-9

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	7
1. ČÍSLOVÁNÍ BUDOV	8
1.1 Budovy, kterým se (ne)přiděluje číslo popisné, evidenční, orientační	8
1.2 Druhy, podoba a způsob číslování budov	9
2. POSTUP PŘI PŘIDĚLOVÁNÍ ČÍSEL	12
2.1 Přidělení čísla na výzvu stavebního úřadu	12
2.2 Přidělení čísla na žádost vlastníka budovy	13
2.3 Přidělení čísla orientačního	14
2.4 Zrušení přiděleného čísla popisného, evidenčního, orientačního a přečíslování budov	15
3. VZNIK, ZMĚNA A ZÁNİK ČÁSTI OBCE	24
3.1 Názvy části obce	24
3.2 Vznik části obce	25
3.3 Změna části obce	25
3.4 Zánik části obce	26
4. POJMENOVÁNÍ ULIC A JINÝCH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ	27
4.1 Názvy ulic a jiných veřejných prostranství	27
4.2 Tabulky s označením ulice či jiného veřejného prostranství	27
5. TÉMATA METODIKY VE VYBRANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH	29
5.1 Zákon o obcích	29
5.2 Zákon o oceňování majetku	29
5.3 Správní řád	30
5.4 Stavební zákon	30
5.5 Zákon o základních registrech	31
5.6 Vyhláška č. 326/2000 Sb.	31
6. VZORY	32
6.1 Sdělení obce stavebnímu úřadu o přidělení čísla	32
6.2 Vzor dokladu o přidělení čísla na základě výzvy stavebního úřadu	33
6.3 Vzor dokladu o přidělení čísla na základě žádosti vlastníka	34
6.4 Vzor dokladu o přidělení čísla orientačního	35
6.5 Srovnávací sestava při přečíslování	36

ÚVODNÍ SLOVO

Ministerstvo vnitra zpracovalo aktualizaci svého metodického doporučení k otázkám číslování budov podle právního stavu k 1. 1. 2022. Aktualizace metodického doporučení navazuje na vydání z roku 2019 a spočívá v doplnění některých postupů obcí při číslování budov s cílem i nadále sjednocovat postupy v rozhodování obcí v tzv. samostatné působnosti.

Metodické doporučení obsahuje informace o postupu při přidělování čísel budovám a související problematice vzniku, změnách a zániku částí obcí, pojmenování ulic a dalších veřejných prostranství. Součástí materiálu jsou také vzory nejčastěji zpracovávaných dokumentů.

Věřím, že metodické doporučení přispěje k usnadnění Vaší každodenní činnosti a bude pro Vás užitečnou pomůckou, stejně jako předchozí díly řady metodických materiálů.

Praha, březen 2022

Ing. Bc. Miroslav Veselý
ředitel odboru veřejné správy, dozoru
a kontroly Ministerstva vnitra

1. ČÍSLOVÁNÍ BUDOV

1.1 Budovy, kterým se (ne)přiděluje číslo popisné, evidenční, orientační

Až na dále uvedené výjimky musí být všem budovám přiděleno buď číslo popisné, nebo číslo evidenční. Zároveň platí, že očíslovat lze pouze budovu. Vymezení pojmu „budova“ zákon o obcích neobsahuje, ale odkazuje na zákon o oceňování majetku.

Dle § 3 odst. 1 zákona o oceňování majetku se budovami rozumí stavby prostorově soustředěné a navenek převážně uzavřené obvodovými stěnami a střešními konstrukcemi, s jedním nebo více ohraničenými užitkovými prostory. Obdobně definuje budovu katastrální zákon, podle kterého se budovou rozumí nadzemní stavba spojená se zemí pevným základem, která je prostorově soustředěna a navenek převážně uzavřena obvodovými stěnami a střešní konstrukcí, či vyhláška č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby, ve znění pozdějších předpisů, podle níž se budovou rozumí nadzemní stavba včetně její podzemní části prostorově soustředěná a navenek převážně uzavřená obvodovými stěnami a střešní konstrukcí. V souvislosti s číslováním budov je důležité posouzení stavby.

Při posuzování stavby je potřeba vycházet z konstrukčního řešení a funkčního propojení jednotlivých částí stavby. Za samostatnou budovu lze považovat takovou stavbu, která má samostatnou nosnou konstrukci, vlastní inženýrské sítě a není provozně propojena s jinou stavbou (např. rodinné dvojdomky jsou považovány za dvě samostatné budovy).

Přiděluje-li se budově číslo, přiděluje se zpravidla číslo popisné. Pouze stavbám pro rodinnou rekreaci, stavbám dočasným a budovám, které nevyžadují stavební povolení, ani ohlášení stavebnímu úřadu, se přiděluje číslo evidenční.

Stavba pro rodinnou rekreaci

Stavbou pro rodinnou rekreaci je stavba, jejíž objemové parametry a vzhled odpovídají požadavkům na rodinnou rekreaci a která je k tomuto účelu určena; stavba pro rodinnou rekreaci může mít nejvýše dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví¹⁾. Jedná se např. o rekreační domky, chaty, rekreační chalupy, zahrádkářské chaty²⁾.

Dočasná stavba

Dočasná stavba je stavba, u které stavební úřad předem omezí dobu jejího trvání³⁾.

¹⁾ § 2 písm. b) vyhlášky č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území.

²⁾ Příloha 4 katastrální vyhlášky.

³⁾ § 2 odst. 3 stavebního zákona.

Budovy, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu

Stavební zákon vymezuje stavby nevyžadující stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu v ustanovení § 103 stavebního zákona. Všechny ostatní stavby, v ustanovení neuvedené, stavební povolení či ohlášení stavebnímu úřadu vyžadují.

Číslo orientační lze přidělovat pouze v pojmenovaných ulicích nebo jiných veřejných prostranstvích, a to pouze ve spojení s takto pojmenovanou ulicí nebo jiným veřejným prostranstvím. Číslo orientační lze přidělit pouze budově, která má již přiděleno číslo popisné nebo číslo evidenční.

Zákon rozlišuje dva hlavní okruhy případů, kdy se budově číslo popisné nebo evidenční nepřiděluje. První okruh případů, kdy se budovám nepřiděluje číslo popisné ani evidenční, jsou budovy nevyžadující stavební povolení nebo ohlášení, pokud jde o:

1. stavby pro chovatelství o jednom nadzemním podlaží o zastavěné ploše do 16 m² a do 5 m výšky,
2. zimní zahrady o jednom nadzemním podlaží a skleníky do 40 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky,
3. přístřešky o jednom nadzemním podlaží, které slouží veřejné dopravě, a jiné veřejně přístupné přístřešky do 40 m² zastavěné plochy a do 4 m výšky.

Druhý okruh budov, kterým se nepřiděluje číslo popisné nebo evidenční, jsou budovy tvořící příslušenství jiných budov, která jsou součástí jednoho celku.

Příslušenství věci

Příslušenstvím věci se rozumí vedlejší věc u věci hlavní, je-li účelem vedlejší věci, aby se jí trvale užívalo společně s hlavní věcí v rámci jejich hospodářského určení, věc hlavní i vedlejší musí mít stejného vlastníka.⁴

1.2 Druhy, podoba a způsob číslování budov

Jak již bylo zmíněno, rozlišujeme čísla **popisná**, **evidenční** a **orientační**. Budova může mít přiděleno číslo popisné nebo číslo evidenční. **Nikdy nemůže mít budova přiděleno číslo popisné a evidenční současně.**

Budovám, které mají číslo popisné nebo evidenční, lze navíc přidělit číslo orientační. Mohou tedy nastat tyto varianty:

- budova nemá přiděleno žádné číslo,
- budova má přiděleno pouze číslo popisné,

⁴ § 510 ods. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění

- budova má přiděleno pouze číslo evidenční,
- budova má přiděleno číslo popisné a orientační,
- budova má přiděleno číslo evidenční a orientační.

Vlastník má povinnost označit na svůj náklad budovu čísly určenými obecním úřadem a udržovat je v řádném stavu.

Barva a provedení čísel

Obecní úřad nestanovuje pouze číslo, které má být budově přiděleno, stanovuje též barvu a jeho provedení. Obecní úřad zpravidla stanoví vzhled tabulky s číslem, včetně barvy podkladu, případných ornamentů, nebo doplňujících textů.

V praxi se lze na tabulkách čísel setkat nejen se samotnými čísly (ve smyslu arabských číslic od 1 do 9999) a dodatky čísel orientačních, ale i s dalšími texty. U čísel popisných a evidenčních to bývá např. uvedení názvu části obce, kam čísla náleží, u čísel orientačních pak např. název ulice. Stejně tak se lze setkat s různými doplňky evidenčních čísel, např. zkratkami „e. č.“, „ev.“, nebo nápisy vysvětlující podstatu budovy, např. text „chata“, „nouzová stavba“, „provizorní stavba“. Tyto doplňující údaje ovšem nejsou součástí adresy, nezapisují se spolu s číslem do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN), a neobjevují se tak v žádných evidencích jako součást adresy. Lze zmínit i nežádoucí praxi spočívající v přidání číslice „0“ nebo písmene „E“ na začátek evidenčního čísla.

Přestože právní řád nestanovuje (na rozdíl od označení ulic a jiných veřejných prostranství) požadavek na jednotné provedení čísel pro území celé obce, obce k tomu často samy přistupují. Není však vyloučeno, aby obecní úřad ad hoc určil individuální provedení těchto čísel.

Právní předpis stanoví pouze jedinou podmínku - čísla popisná, evidenční a orientační se barevně liší.

Zákon o obcích způsob, jakým má obecní úřad určit barvu a provedení čísel, nestanoví. Za vhodné řešení Ministerstvo vnitra považuje sdělit barvu a provedení čísel v dokladu o přidělení čísla. Za dostačující lze považovat např. uvedení grafického vzoru (nákras). Ten lze např. doplnit kótováním, uvedením typu písma, barvy, uvedením doplňujícího textu apod. Nelze však vyloučit ani pouhý slovní popis.

Umístování čísel a způsob číslování

Vlastník budovy umístí čísla tak, aby byla **viditelná z veřejného prostranství**. Případné orientační číslo musí být umístěno tak, aby se nacházelo pod tabulkou s číslem popisným.

Pozn.: přestože vyhláška o označování budov stanoví způsob umístění orientačního čísla pouze pod tabulku s číslem popisným, je vhodné tak činit i v případě tabulek s čísly evidenčními.

Čísła popisná a čísla evidenční musí být jedinečná v rámci části obce. U čísel orientačních platí, že musí být jedinečná v rámci jednotlivých pojmenovaných ulic nebo jiných veřejných prostranství.

V rámci jedné části obce existují dvě číselné řady a to jedna pro čísla popisná a jedna pro čísla evidenční. Číslo musí být jedinečné právě v rámci „své“ řady, tzn., že v jedné části obce mohou např. existovat dvě budovy s číslem 5 – jedna s číslem popisným, druhá s číslem evidenčním. Je však třeba upozornit na to, že v případech, kdy odesílatel poštovní zásilky v adrese pro doručení důsledně nerozliší, o jaký typ čísla se jedná, vedou takové „duplicity“ ke zmatkům při doručování.

Princip jedinečnosti je pak zachován i v případech, kdy budova, již bylo číslo popisné nebo evidenční přiděleno, zanikne. **Zrušené popisné nebo evidenční číslo takto zaniklé budovy nelze znovu přidělit** (např. nové budově). Stejně tak platí, že nelze znovu přidělit dříve použité číslo popisné či evidenční při přečíslování budov.

Pokud jde o čísla orientační, tam zákaz přidělení zrušeného, ale dříve použitého čísla neplatí, je-li zrušené číslo opětovně přidělováno nové budově, která se nachází na místě budovy zaniklé.

K číslování budov se užívají arabské číslice v rozmezí 1 až 9999, přičemž u čísel popisných a evidenčních nejsou přípustné jakékoliv dodatky.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 326/2000 Sb., o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, v platném znění upravuje podrobněji samotný způsob označení budov čísly popisnými nebo evidenčními.

Porušení povinností vlastníka

Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník nemovitosti dopustí přestupku tím, že neoznačí budovu čísly stanovenými obecním úřadem, nebo je neudrží v řádném stavu, nebo odmítne strpět bezúplatné připevnění tabulky s označením ulice nebo jiného veřejného prostranství na své nemovitosti, nebo v blízkosti tabulky s označením umístí jiný nápis. Za tento přestupek lze uložit pokutu do 200.000 Kč. Přestupek projednává obecní úřad.

2. POSTUP PŘI PŘIDĚLOVÁNÍ ČÍSEL

2.1 Přidělení čísla na výzvu stavebního úřadu

Stavební úřad vyzývá obecní úřad k přidělení čísla při současném naplnění těchto podmínek:

- a) jde o nově vzniklou budovu,
- b) jde o stavbu vyžadující stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu.

Takové budově, tedy nově vzniklé budově, která je stavbou vyžadující stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu, nemůže obecní úřad přidělit číslo popisné nebo evidenční na žádost vlastníka či z vlastní iniciativy, ale na základě výzvy stavebního úřadu.

Současně je nepřipustné výzvě stavebního úřadu nevyhovět (s výjimkou výzvy o přidělení čísla budově, které se dle zákona o obcích číslo nepřiděluje). Obecní úřad nemůže odmítnout přidělit číslo např. z důvodu, že vlastník budovy neplní závazky vůči obci (např. z developerské smlouvy), či s ní vede soudní spor. Přidělení čísla nelze ani podmiňovat splněním jiných povinností než těch, které vyplývají z právní úpravy přidělování čísel (vlastník např. porušuje povinnosti na úseku stavebního řádu, to však samo o sobě nemůže být důvodem pro nepřidělení čísla).

Přidělení čísla

Obecní úřad

- určí, zda se budově přidělí číslo popisné nebo evidenční,
- stanoví konkrétní číslo,
- v případě, že má obec více částí obce, určí část obce, do které přidělené číslo náleží.

Je-li v obci zaveden tzv. uliční systém a budova má být součástí ulice nebo veřejného prostranství, obecní úřad může stanovit i číslo orientační.

Sdělení o přidělení čísla

Poté, co obecní úřad přidělí číslo popisné nebo evidenční, sdělí jej spolu s údaji o jeho příslušnosti k části obce stavebnímu úřadu. V případě, že je budově současně přiděleno číslo orientační, sdělí stavebnímu úřadu taktéž přidělené orientační číslo a údaj o názvu ulice (jiného veřejného prostranství), ke které budova náleží.

Obecní úřad je povinen vydat vlastníku (všem spoluvlastníkům) budovy **písemný doklad o přidělení čísla.**

Účinky přidělení čísla (čísel) nastávají až zápisem do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN). Je-li přidělováno na výzvu stavebního úřadu, provádí zápis stavební úřad.

2.2 Přidělení čísla na žádost vlastníka budovy

Ve všech ostatních případech se číslo popisné nebo evidenční přiděluje výlučně na žádost vlastníka budovy, tzn. kromě případů, kdy se budově přiděluje číslo na základě výzvy stavebního úřadu.

Žádost musí mít písemnou formu. Přílohou musí být geometrický plán, nejde-li o budovu, která stavební povolení nebo ohlášení nevyžaduje.

Pozn.: zákon o obcích stanoví, že vedle geometrického plánu předloží vlastník budovy jako přílohu též doklad, který osvědčuje, že budova byla uvedena do užívání. Tento dokument vlastník nemůže předložit, protože takový doklad podle současné právní úpravy stavebního řízení neexistuje (neexistence dokumentu se týká primárně vybraných budov dokončených po 1. 1. 2018, kdy byl vypuštěn ze stavebního zákona § 120).

Skutečnost, zda budova vyžaduje stavební povolení nebo ohlášení, upravuje stavební zákon.

Přidělení čísla

Obecní úřad

- určí, zda se budově přidělí číslo popisné nebo evidenční,
- stanoví konkrétní číslo,
- v případě, že má obec více částí obce, určí část obce, do které přidělené číslo náleží.

Je-li v obci zaveden tzv. uliční systém a budova má být součástí ulice nebo veřejného prostranství, obecní úřad může stanovit i číslo orientační.

Aby bylo možné s přidělením čísla spojovat právní účinky tzn., aby nabylo účinnosti, musí být přidělené číslo (přidělená čísla) zapsáno do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN). Zápis provádí obecní úřad.

Po přidělení čísla (čísel) musí obecní úřad vydat vlastníku (všem spoluvlastníkům) budovy písemný doklad. Právní řád obsah či podobu tohoto dokladu neupravuje.

Nepřidělení čísla

Obecní úřad nevyhoví žádosti zejména v těchto případech:

- žádost se týká budovy, v jejímž případě má obecní úřad přidělovat číslo na základě výzvy stavebního úřadu,

- vlastník požaduje přidělení čísla popisného, ale budově má být přiděleno číslo evidenční a naopak,
- vlastník požaduje přidělení čísla stavbě, které se číslo nepřiděluje,
- žádost je nesrozumitelná (např. není zřejmé, kdo žádá, pro jakou budovu),
- žádost nepodal vlastník budovy.

Je ovšem nepřípustné nevyhovět žádosti o přidělení čísla z jiných důvodů, než které vyplývají ze zákona o obcích. Vyhovuje-li žádost podmínkám zákona, obecní úřad je povinen žádosti vyhovět. Obecní úřad nemůže odmítnout přidělit číslo např. z důvodu, že vlastník budovy neplní závazky vůči obci (např. z developerské smlouvy), či s ní vede soudní spor. Přidělení čísla nelze ani podmiňovat splněním jiných povinností, než které vyplývají z právní úpravy přidělování čísel (vlastník např. porušuje povinnosti na úseku stavebního řádu, to však samo o sobě nemůže být důvodem pro nepřidělení čísla).

Pokud obecní úřad žádosti o přidělení čísla nevyhoví, měl by ve sdělení o nepřidělení čísla důvodem žadateli srozumitelně popsat.

2.3 Přidělení čísla orientačního

Orientační číslo lze přidělit pouze budově, která má již přiděleno číslo popisné nebo evidenční, případně jej přidělí současně s přidělením čísla popisného nebo evidenčního. Další nezbytnou podmínkou je, že obec musí mít zaveden tzv. uliční systém – musí mít tedy pojmenovanou alespoň jednu ulici (nebo jiné veřejné prostranství), k níž má budova náležet.

Na rozdíl od přidělování čísel popisných nebo evidenčních může obecní úřad přidělit čísla orientační z vlastní iniciativy, tedy i bez výzvy stavebního úřadu či žádosti vlastníka nemovitosti.

Příklady:

- obec rozhodne o názvu ulice či jiného veřejného prostranství a domy přidělením čísla orientačního k takto nově pojmenované ulici nebo veřejnému prostranství zařadí,
- obec se rozhodne v obci zavést čísla orientační.

Zákon o obcích neobsahuje výslovné ustanovení, do působnosti kterého orgánu obce je rozhodnutí o schválení užívání orientačních čísel svěřeno. V souladu s § 102 odst. 3 zákona o obcích rozhoduje rada obce o ostatních záležitostech patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce či si je zastupitelstvo obce nevyhradilo.

Obecní úřad musí vydat vlastníku budovy písemný doklad o přidělení čísla. Právní řád obsah či podobu tohoto dokladu neupravuje.

Účinky přidělení čísla orientačního nastávají až zápisem do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN). V případě, že se číslo orientační zapisuje společně s číslem popisným nebo evidenčním, zapisuje je ten orgán, který zapisuje číslo popisné nebo evidenční, tedy buď stavební úřad, nebo obecní úřad. V případě, že se číslo orientační zapisuje dodatečně, zápis provádí obecní úřad.

Čísla orientační mohou mít tzv. dodatek, a to jeden malý znak české abecedy bez diakritických znamének. Praktické použití nalezne dodatek čísla orientačního v případech zaplňování stavebních proluk, resp. dodatečně vzniklých budov v místech, kde se vznik budovy nepředpokládal, popř. jako důsledek očíslování budovy, která nebyla dosud očíslována. Vznikne-li takto např. mezi budovami s čísly orientačními 1 a 2 nová budova, lze jí přidělit číslo orientační 1a.

2.4 Zrušení přiděleného čísla popisného, evidenčního, orientačního a přečíslování budov

Bylo-li v minulosti přiděleno budově číslo popisné nebo evidenční v souladu s právním řádem (posuzuje se k okamžiku přidělení), lze jej zrušit **pouze při zániku budovy**. Číslo orientační lze navíc zrušit při zániku ulice nebo jiného veřejného prostranství.

Ani v případě, že by se budova stala budovou, již se číslo popisné nebo evidenční nepřiděluje, nelze budově číslo odebrat.

V případě, že číslo bylo v minulosti přiděleno v rozporu s právním řádem (např. přidělení čísla na žádost vlastníka, ač mělo být přiděleno na základě výzvy stavebního úřadu), zruší jej obecní úřad **usnesením postupem podle § 156 odst. 2 správního řádu**. Toto usnesení oznamuje doručením stejnopisu jeho písemného vyhotovení do vlastních rukou vlastníkovi (spoluvlastníkům) domu.

Přečíslování je svou podstatou zrušení stávajícího čísla následované přidělením čísla nového. Jedinou výjimku, kdy nemusí být v rámci přečíslování zrušené číslo nahrazeno číslem novým, představuje sloučení dvou (či více) samostatných budov do jedné, kdy jsou v rámci přečíslování zrušena některá čísla bez náhrady. Přečíslováním se rozumí nikoliv jenom samotná změna čísla či dodatku (u čísel orientačních), ale i změna typu čísla, tedy změna z čísla popisného na evidenční a naopak, či změna příslušnosti budovy k jiné části obce.

O přečíslování budov je povina obec rozhodnout při zániku části obce. Jinak může obec, respektive obecní úřad, výjimečně rozhodnout o přečíslování budovy, jsou-li k tomu vážné důvody.

Posouzení závažnosti důvodů je vždy na orgánu, který o přečíslování rozhoduje, přičemž musí posoudit skutkové okolnosti. Přečíslování vždy vyvolává náklady, ať už na straně obce, tak i na straně vlastníka budovy a dalších osob, znesnad-

ňuje se tím historická identifikace budov, neboť některé mají po desetiletích či staletích stále stejné číslo, což např. při případných sporech usnadňuje dohledávání vlastnických práv apod. Tato negativa by měla být převážena přínosy, které případné přečíslování přinese. V případě čísel popisných a evidenčních budou obvykle mezi takové důvody patřit přetrvávající problémy při identifikaci budov, které komplikují zásah složek integrovaného záchranného systému či doručování. V případě čísel orientačních by pak vážným důvodem mohla být situace, kdy např. v důsledku vzniku či zániku více budov přestávají dosavadní čísla usnadňovat orientaci a situaci nelze např. řešit využitím dodatků orientačních čísel.

Rozhodne-li obec o přečíslování budov, musí do něj zahrnout i budovy, které mají přiděleno více čísel popisných či evidenčních v důsledku toho, že se stavebně spojily v jednu.

Ani v případě přečíslování budov nelze čísla popisná a evidenční, která byla již jednou přidělena, přidělit opakovaně.

Obec je povinna ohlásit přečíslování budov příslušnému katastrálnímu úřadu, jehož přílohami jsou rozhodnutí obce o přečíslování budov a srovnávací sestava dosavadních a nových čísel budov, která obsahuje údaje o budově podle Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN).

V případě přečíslování budov hradí náklady na nová čísla obec, a to i v případě přečíslování na žádost vlastníka budovy.

K přečíslování dochází zápisem do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN). Tento zápis provádí obec.

Dotazy a odpovědi k přidělování čísel popisných, evidenčních a orientačních

- ☛ *Je obecní úřad povinen přidělit číslo popisné, třebaže obecnímu úřadu není známo, zda odlišní vlastníci pozemků mají smluvně upraveno užívací právo k pozemkům, pokud jde o možnost přístupu na pozemky?*
- ☛ Obecní úřad nemá možnost volby, zda číslo popisné přidělí. Pokud jsou splněny požadavky stanovené zákonem o obcích, je povinen číslo popisné přidělit. Obecní úřad nemůže přidělení čísla popisného jakkoliv podmiňovat, např. vypořádáním vlastnických či užívacích práv. V případě, že obecní úřad odmítá přidělit budově číslo popisné na základě výzvy stavebního úřadu či žádosti vlastníka nebo si kladě podmínky pro přidělení čísla popisného, jedná se o nečinnost obecního úřadu. V tomto případě je možné se obrátit na příslušný krajský úřad se stížností na nečinnost obecního úřadu. Krajský úřad je oprávněn učinit z moci úřední opatření proti nečinnosti.

☞ *Může obecní úřad přidělit číslo nové budově na žádost vlastníka budovy?*

☞ Může tak učinit pouze v případě budovy, která nevyžaduje stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu⁵⁾. V případě budovy, která je stavbou vyžadující stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu, přiděluje číslo obecní úřad pouze na základě písemné výzvy příslušného stavebního úřadu a nemůže je přidělit na základě žádosti vlastníka budovy. V obou případech samozřejmě platí, že musí jít o budovu, které se číslo přiděluje.

☞ *Má-li budova více vlastníků, kdo může požádat o přidělení čísla?*

☞ Rozhodnutí o tom, zda požádat o přidělení čísla, přijímají spoluvlastníci většinou hlasů, přičemž hlasy se počítají podle velikosti jejich podílů. Žádost o přidělení čísla popisného či evidenčního může podat jeden ze spoluvlastníků, správnímu orgánu náleží případné přezkoumání existence souhlasu ostatních spoluvlastníků, kteří by se v souladu s § 27 odst. 1 písm a) správního řádu stali účastníky (dotčenými osobami) vyřizování žádosti.

☞ *Může obecní úřad přidělit číslo popisné nebo evidenční z vlastní iniciativy?*

☞ Číslo popisné nebo evidenční přiděluje obecní úřad buď na základě písemné výzvy stavebního úřadu, nebo na základě písemné žádosti vlastníka budovy. Neobdrží-li uvedenou výzvu, resp. žádost, nemůže obecní úřad z vlastní iniciativy číslo přidělit, a to ani tehdy, pokud jinak budova splňuje podmínky pro přidělení čísla.

☞ *Jaká je lhůta pro přidělení čísla popisného nebo evidenčního?*

☞ Konkrétní lhůty pro přidělení čísla nejsou zákonem o obcích stanoveny. V případě, že obecní úřad přiděluje čísla na základě písemné výzvy stavebního úřadu, musí tak učinit **neprodleně**. V případě, že přiděluje číslo na základě žádosti, měl by tak podle správního řádu učinit **bez zbytečných průtahů**. Podle názoru Ministerstva vnitra by s ohledem na charakter úkonu mělo jít o lhůtu v rádech dnů.

☞ *Stali jsme se novými majiteli budovy, která nemá číslo evidenční ani popisné. Dvůr byl dříve složen ze stodoly, chléva s výminkem a obyvatelné mlýnice. Dvůr měl číslo popisné, které mu, nejspíš při demolici mlýnice a stodoly, bylo odebráno. Jezdíme se rekreovat do výminku, který je obyvatelný, ale zjistili jsme, že nemá číslo popisné ani evidenční. Můžeme se domoci čísla popisného nebo evidenčního postupem podle § 31a odstavec 1 písm. b) zákona o obcích?*

⁵⁾ To, zda budova vyžaduje stavební povolení nebo ohlášení, upravuje stavební zákon.

- ☞ S ohledem na to, že se nejedná o novou stavbu, je to jediný způsob, jak budově číslo přidělit. Musí jít samozřejmě o budovu, které se číslo přiděluje.
-

☞ *Vede obec evidenci přidělených čísel?*

- ☞ K přidělení čísla dojde již samotným určením čísla (včetně určení, zda jde o číslo popisné či evidenční a určení příslušnosti k části obce), to však samo o sobě nestačí, neboť účinné je přidělení čísla až v okamžiku, kdy dojde k jeho zápisu do RÚIAN.

V případech, kdy obecní úřad přiděluje číslo na základě žádosti vlastníka budovy, a kdy tedy i sám zapisuje číslo do RÚIAN, se může zdát taková evidence zbytečná, neboť právě RÚIAN by měl obsahovat seznam všech přidělených (existujících) čísel. S ohledem na to, že v některých případech zapisuje přidělená čísla do RÚIAN stavební úřad, nemusí stav uvedený v RÚIAN odpovídat stavu již přidělených čísel (obecní úřad sice číslo přidělí, ale stavební úřad jej ještě nestihl zapsat). Obcím lze doporučit vedení pomocné evidence přidělených čísel. V té by vedle samotného uvedení přiděleného čísla mělo být uvedeno i to, zda jde o číslo popisné či evidenční, část obce a lokalizace budovy (parcela či souřadnice). Vedení takové evidence však není povinné.

☞ *Je možné za přidělení čísla popisného/evidenčního uložit správní poplatek, a pokud ano, v jaké výši?*

- ☞ Zákon o obcích ukládá obecnímu úřadu vyhotovit písemný doklad o přidělení čísla popisného či evidenčního písemný doklad. Vystavení takového potvrzení není spojeno s žádnou poplatkovou povinností. Daně a poplatky lze ukládat pouze na základě zákona, vybírání správního poplatku za přidělení čísla popisného či evidenčního je v rozporu se zákonem.
-

☞ *Zrekonstruovali jsme budovu, která původně sloužila jako chata a měla přiděleno číslo evidenční, je možné po kolaudaci budovy jako objektu určenému k trvalému bydlení požádat o přidělení nového čísla popisného?*

- ☞ Pokud má budova přidělené číslo evidenční a nezanikla, pouze byla zrekonstruována, je možné přidělit číslo popisné pouze na základě rozhodnutí obecního úřadu o přečíslování budov. V souladu se zákonem o obcích se však přečíslování budov v obci provádí pouze výjimečně a jsou-li pro to vážné důvody (např. přetrvávající problémy při identifikaci budov komplikující zásahy složek integrovaného záchranného systému či doručování).

☛ *Lze přidělit číslo stavbě ve zkušebním provozu?*

☛ Stavbám ve zkušebním provozu se číslo nepřiděluje. Stavební úřad může vyzvat příslušný obecní úřad k přidělení čísla popisného nebo evidenčního až poté, co je mu předložena žádost stavebníka o vydání kolaudačního souhlasu. K té stavebník připojuje vyhodnocení výsledků zkušebního provozu, z čehož vyplývá, že zkušební provoz musí být již ukončen a vyhodnocen.

☛ *Přiděluje se zahradním domkům či chatkám číslo vždy, nebo je lze vést jako nečíslované stavební objekty?*

☛ Zpravidla půjde o stavby pro rodinnou rekreaci, přičemž takovým stavbám se přiděluje číslo evidenční. Pouze v případě, že by byly zahradní domek či chatka příslušenstvím jiné budovy tvořící dohromady jeden celek, by se jim číslo nepřidělovalo.

☛ *Přiděluje se číslo popisné nebo evidenční stavbě technického vybavení?*

☛ Přiděluje, pokud se jedná o budovu a zároveň nespadá do kategorie budov, jimž se číslo popisné ani evidenční nepřiděluje.

☛ *Přiděluje se číslo stavbě v předčasném užívání?*

☛ Pokud stavební úřad vydá povolení k předčasnému užívání stavby, vyzve písemně příslušnou obec k přidělení čísla popisného nebo evidenčního.

☛ *Přiděluje se číslo popisné nebo evidenční provozovně v podchodu nebo vestibulu metra?*

☛ Čísla popisná nebo evidenční lze přidělit pouze budovám jako celku. Není-li tedy provozovna současně budovou, číslo popisné nebo evidenční ji přidělit nelze. Budovou je nadto obecně chápána stavba nadzemní.

☛ *Je možné přidělit jedné budově více čísel popisných nebo evidenčních?*

☛ Nelze. Jedinou (dočasnou) výjimkou, kdy bude mít budova více čísel popisných nebo evidenčních, je případ, kdy se spojí dvě nebo více budov stavebně v jednu. V takovém případě bude mít všechna čísla původních budov a to do nového rozhodnutí obce o přečíslování budov.

☛ *Přiděluje se garáži číslo popisné nebo evidenční?*

☛ Garáži může být přiděleno číslo evidenční ve dvou případech – půjde-li o stavbu dočasnou (stavební úřad předem omezil dobu jejího trvání), nebo půjde-li o stavbu, která nevyžaduje stavební povolení ani ohlášení staveb-

nímu úřadu. Evidenční číslo tedy lze přidělit např. garáži, která je stavbou o jednom nadzemním podlaží do 25 m² zastavěné plochy a do 5 m výšky, nepodsklepená, jestliže neobsahuje obytné ani pobytové místnosti, hygienické zařízení ani vytápění, neslouží-li k ustájení nebo chovu zvířat, neslouží k výrobě nebo skladování hořlavých kapalin nebo hořlavých plynů. V ostatních případech bude garáži přiděleno číslo popisné (garáž jako hlavní stavba s výměrou nad 25 m²).

☛ *Lze přidělit číslo popisné jedné garáži v objektu řadových garáží?*

☛ Číslem popisným lze označit pouze budovu (dle zákona o oceňování majetku). Při posuzování, zda lze jednu garáž v objektu řadových garáží označit za samostatnou budovu, je potřeba vycházet z konstrukčního řešení a funkčního propojení stavby. Pokud jsou jednotlivé garáže odděleny pouze příčkami, není možné je považovat za samostatnou budovu a nelze jim přidělit číslo popisné. V takovém případě bude přiděleno číslo popisné budově jako celku.

☛ *Obdrželi jsme výzvu stavebního úřadu k přidělení čísla popisného. Nevíme však, k jaké ulici máme danou budovu přidělit, a jaké jí v důsledku toho přidělit i číslo orientační. Novostavba je na oploceném pozemku. Z ulice „X“ lze na objekt sice dohlédnout, ale vchod domu do ulice „X“ nemíří. Navíc počítáme v budoucnu s výstavbou komunikace „Y“ (a jejím pojmenováním), ke které bychom rádi uvedenou novostavbu v budoucnu přiřadili. Rádi bychom předešli problémům se zařazením budovy pod ulici „X“. Je možné tedy danou budovu nepodřadit pod žádnou ulici (adresní místo v RÚIAN by bylo složeno jen z údajů – název obce, název části obce a číslo popisné). Když se zařazují objekty do ulic, je nutné, aby na ně bylo možné dohlédnout z uvedené ulice, a musí být přímo z této ulice přístupné? Řešíme to i z důvodu dobré orientace na území města.*

☛ Právní řád stanoví pouze podmínku, že přidělení čísla orientačního musí usnadnit orientaci. S výjimkou hlavního města Prahy, kde musí mít všechny budovy s číslem popisným či evidenčním přiděleno i číslo orientační, platí, že budova s číslem popisným či evidenčním číslo orientační mít přiděleno nemusí. Pakliže tedy přidělení čísla orientačního do ulice „X“ orientaci neusnadnilo, doporučujeme číslo orientační prozatím nepřidělovat a přidělit jej až při vytvoření ulice „Y“.

☛ *Jak rozlišit samostatné budovy, do kterých se vchází ze společného dvora, do kterého je přístup jedním společným přístupem (brankou/bránou)?*

☛ V první řadě je třeba rozhodnout, zda se těmto budovám přiděluje číslo (ať už popisné nebo evidenční). Pokud se jim čísla popisná (evidenční) přidělují, dochází k rozlišení budov již tímto přidělením. Nadto lze v obci, v níž je zřízen

uliční systém, přidělit budovám s přidělenými čísly popisnými či evidenčními i číslo orientační. Bude záležet především na místních podmínkách, zda budovám přidělit stejné orientační číslo odlišené pouze dodatkem, nebo zda jim přidělit různá orientační čísla. Vždy však musí orientační čísla plnit svůj účel, jímž je usnadnění orientace.

☛ *Budova byla v minulosti označena dodatkem čísla orientačního nikoliv malým, ale velkým znakem české abecedy. Musíme na to nějak reagovat?*

☛ Možnost označení pouze malým znakem české abecedy byla zavedena s účinností od 1. 7. 2015. Dosud existující označení s velkým znakem zůstávají v platnosti. Změna z velkého na malé písmeno je pouze technická úprava, nejedná se o přečíslování. Se změnou stávajících tabulek (případně osobních dokladů) se počítá v rámci běžné obměny (na rozdíl od přidělování nových čísel, kdy je použití velké znaku české abecedy vyloučeno).

☛ *Lze použít vícekrát stejné orientační číslo?*

☛ Přestože zákon výslovně neuvádí, že čísla orientační mají být v rámci ulice nebo jiného veřejného prostranství jedinečná (na rozdíl od čísel popisných a evidenčních), vyplývá toto pravidlo ze smyslu čísla orientačního, jímž je usnadnění orientace. Ve stejný okamžik by tedy neměly existovat v rámci jedné ulice (nebo jiného veřejného prostranství) dvě budovy se stejným číslem orientačním.

☛ *Musí být čísla popisná a evidenční přidělována postupně, nebo je lze přidělovat i na přeskáčku?*

☛ Ze zákona povinnost přidělovat čísla popisná či evidenční postupně sice nevyplývá, nicméně lze takový postup doporučit. Přidělování čísel na přeskáčku znepřehledňuje řadu přidělených čísel a do budoucna může ztížit případné přečíslování budov v obci (části obce), nadto je přidělování čísel popisných a evidenčních v postupné číselné řadě zavedenou praxí.

☛ *Existuje nějaké pravidlo pro stanovení orientačního čísla?*

☛ Orientační číslo musí být stanoveno tak, aby jeho přidělení domu usnadňovalo orientaci v dané ulici nebo na jiném veřejném prostranství. Jiná pravidla právní předpisy nestanoví.

Dotazy a odpovědi ke zrušení přidělených čísel

- ☛ *V oploceném areálu nemocnice mají jednotlivé pavilony stojící na jednotlivých stavebních pozemcích samostatná čísla popisná. Nemocnice žádá o sloučení čísel popisných souboru budov nemocnice pod jedno číslo popisné, které nemocnice používá, a které je přiděleno stravovacímu pavilonu, ve kterém sídlí i správa a vedení nemocnice.*
- ☛ *Takovému požadavku nelze vyhovět, neboť čísla popisná lze bez náhrady zrušit pouze při zániku budovy nebo v rámci přečíslování, kdy dojde ke spojení budov stavebně v jednu.*

☛ *V našem městě je průmyslový areál, ve kterém je několik budov (všechny ve vlastnictví jedné osoby), avšak pouze jedna budova je s přiděleným číslem popisným, ostatní jsou bez čísla popisného i evidenčního. V současné době se připravuje demolice budovy s číslem popisným, a vlastník areálu žádá naše město o „převedení“ tohoto čísla popisného (numericky stejného) z budovy určené k demolici na jinou budovu v tomto areálu (na jiném místě již stojící). Žádost zdůvodňuje tím, že stávající číslo popisné slouží pro celý areál a není rozhodné, které budově v areálu je vlastně přiřazeno. Je možno vlastníkově areálu vyhovět, aniž bychom porušili zákon (dle zákona o obcích se při zániku budovy číslo popisné zruší a dále platí, že přidělená čísla nelze užívat opakovaně)?*

- ☛ *V případě zániku budovy s číslem popisným obecní úřad číslo popisné zruší. S ohledem na nemožnost opakovaného přidělení již jednou použitého čísla nelze toto zrušené číslo přidělit jiné budově. Ministerstvo vnitra se neztotožňuje s názorem, že by číslo popisné sloužilo celému areálu, neboť dotčené právní předpisy počítají s přidělením čísel popisných pouze konkrétní budově.*

☛ *Je nutné vydat rozhodnutí o zrušení čísla popisného, pokud budova zanikne?*

- ☛ *V případě zániku budovy obecní úřad zruší přidělené číslo popisné. Rozhodování o přidělení čísla popisného i o zrušení přiděleného čísla popisného obecním úřadem je rozhodováním v samostatné působnosti. Ke zrušení přiděleného čísla popisného dochází zápisem do RÚIAN. V zákoně o obcích není stanovena povinnost obecního úřadu vydat vlastníku zaniklé budovy písemný doklad o zrušení čísla popisného, ale z podstaty věci a dodržování základních zásad činnosti správních orgánů je vhodné vlastníka vyrozumět o zrušení čísla popisného písemnou formou.*

Dotazy a odpovědi k přečíslování

- *Obec má několik částí obce. Dům má z minulosti přiděleno číslo popisné jedné části obce, přičemž s dalšími domy náležející do této části obce nesousedí, zato se nachází v sousedství domů jiné části obce. Nastává problém nejen při doručování pošty, ale zejména při zásazích složek integrovaného záchranného systému, které často jedou zcela jinam a následně se musí několik kilometrů vracet. Vlastník domu nás požádal o převedení domu pod část obce, ke které geograficky náleží. Jak prakticky postupovat?*
- Uvedený problém lze vyřešit přečíslováním budovy. Vážný důvod, jehož existence je podmínkou pro přečíslování domu, lze spatřovat právě v opakovaně se vyskytujících komplikacích při zásahu jednotek integrovaného záchranného systému.

3. VZNIK, ZMĚNA A ZÁNİK ČÁSTI OBCE

Každá obec může být rozdělena na více částí. Části obce se rozumí evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území. Takto vymezený pojem část obce ovšem nelze zaměňovat s městskými částmi či obvody územně členěných statutárních měst. Je-li obec rozdělena na části, lze jejich seznam dohledat prostřednictvím veřejného dálkového přístupu do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN) na internetových stránkách Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK).

Přestože by podle zákona o obcích měla část obce ležet v jednom souvislém území, je území části obce obtížně identifikovatelné, neboť část obce je evidenční jednotkou a až na dále uvedenou výjimku se její hranice či konkrétní území nevymezuje (např. výčtem parcel). Pouze při vzniku nové části obce je jedním z podkladů pro její zápis do RÚIAN grafická příloha s vyznačením souvislého území, ve kterém nově vzniklá část obce leží.

Lze shrnout, že část obce je tvořena především budovami, jež mají přidělena čísla popisná či evidenční právě k této části.

Pozn.: na území některých obcí, které jsou rozděleny na části, se lze setkat s tím, že jsou v ní budovy, které svým číslem popisným nebo evidenčním náležejí do různých částí obce, svým faktickým umístěním „pomíchány“, takže se dům náležející do jedné části, nachází v těsném sousedství domů náležejících do jiné části. Takový způsob přidělování čísel popisných nebo evidenčních, včetně jejich přiřazování k částem obce, nelze doporučit, neboť zpravidla vede ke komplikacím při doručování či orientaci.

3.1 Názvy částí obce

Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvu zaniklých obcí, osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí. Nicméně je čistě věcí zastupitelstva, pokud určí zcela jiný název nově vzniklé části obce, bude-li v souladu s českým pravopisem.

V obci obývané příslušníky národnostních menšin se názvy částí obcí uvádějí též v jazyce národnostní menšiny, jestliže se v posledních dvou sčítáních lidu hlásilo k této národnosti vždy alespoň 10 % občanů obce, pokud o to požádají zástupci příslušné národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny, a pokud ten svým usnesením návrh doporučí, anebo pokud o to písemně požádá spolek, který podle stanov zastupuje zájmy příslušné národnostní menšiny a který ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce.

3.2 Vznik části obce

Vznik nové části obce **schvaluje zastupitelstvo obce**. Součástí usnesení o vzniku nové části obce je název nové části obce.

Poté, co zastupitelstvo obce schválí vznik nové části obce, pošle obec Ministerstvu vnitra:

- sdělení s
 - » názvem nové části obce (musí být totožný s názvem schváleným zastupitelstvem obce),
 - » kódem a názvem obce,
 - » výčtem stavebních objektů, které k nové části obce přísluší,
 - » údajem o definičním bodu části obce,
 - » grafickou přílohu ke sdělení s vyznačením souvislého území, ve kterém část obce leží, na podkladě mapy základního státního mapového díla v měřítku 1 : 10 000 nebo větším či na podkladě digitální mapy veřejné správy,
- usnesení zastupitelstva.

Dochází-li při vzniku nové části obce k přečíslování stavebních objektů, které dosud tvořily jinou část téže obce, zašle obec Ministerstvu vnitra též kopii rozhodnutí o jejich přečíslování.

Kód obce lze dohledat prostřednictvím veřejného dálkového přístupu do RÚIAN. Technické požadavky na formu sdělení zveřejňuje ČÚZK.

Pokud oznámení obsahuje všechny náležitosti, Ministerstvo vnitra jej postoupí ČÚZK, který zajistí zápis nové části do RÚIAN. Teprve tímto **zápisem část obce vzniká**.

3.3 Změna části obce

Změnu názvu části obce **schvaluje zastupitelstvo obce**. Součástí usnesení je dosavadní název části obce a nový název části obce.

Poté, co zastupitelstvo obce schválí změnu názvu části obce, pošle obec Ministerstvu vnitra:

- sdělení s
 - » původním názvem části obce,
 - » kódem části obce,
 - » novým názvem části obce,
- usnesení zastupitelstva.

Kód části obce lze dohledat prostřednictvím veřejného dálkového přístupu do RÚIAN. Technické požadavky na formu sdělení zveřejňuje ČÚZK.

Pokud oznámení obsahuje všechny náležitosti, Ministerstvo vnitra jej postoupí ČÚZK, který zajistí zápis nového názvu části obce do RÚIAN. Teprve tímto **zápisem dojde ke změně názvu části obce.**

3.4 Zánik části obce

Při zániku části obce sdělí obec Ministerstvu vnitra název a kód zaniklé části obce. Dále obec sdělí, že všechny stavební objekty ze zanikající části obce již byly přečíslovány v RÚIAN do jiné části obce, nebo že tato část obce žádné očíslované budovy neobsahovala.

Kód zaniklé části obce lze vyhledat ve Veřejném dálkovém přístupu do RÚIAN.

Pokud oznámení obsahuje všechny náležitosti, Ministerstvo vnitra jej postoupí ČÚZK, který zajistí zápis zániku části obce do RÚIAN. Teprve tímto zápisem dojde k zániku části obce.

4. POJMENOVÁNÍ ULIC A JINÝCH VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

4.1 Názvy ulic a jiných veřejných prostranství

Rozhodování o názvech ulic a jiných veřejných prostranství náleží do samostatné působnosti obce a je **vyhrazeno zastupitelstvu obce**. K pojmenování, přejmenování nebo zániku ulice nebo jiného veřejného prostranství dochází **zápisem do Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN)**. **Zápis provádí obec.**

Názvy ulic a jiných veřejných prostranství se uvádějí vždy v českém jazyce. Ulice nebo jiná veřejná prostranství se nepojmenovávají shodnými názvy, takže název ulice či jiného veřejného prostranství musí být v rámci obce jedinečný. Ulice nebo jiná veřejná prostranství se nepojmenovávají podle jmen žijících osobností veřejného života.

V obci obývané příslušníky národnostních menšin se názvy ulic a jiných veřejných prostranství uvádějí též v jazyce národnostní menšiny, jestliže se v posledních dvou sčítáních lidu hlásilo k této národnosti vždy alespoň 10% občanů obce, pokud o to požádají zástupci příslušné národnostní menšiny prostřednictvím výboru pro národnostní menšiny, a pokud ten svým usnesením návrh doporučí, anebo pokud o to písemně požádá spolek, který podle stanov zastupuje zájmy příslušné národnostní menšiny, a který ke dni podání žádosti působí alespoň 5 let na území obce.

Po zápisu názvu ulice nebo jiného veřejného prostranství do RÚIAN umístí jejich označení na nemovitostech jejich vlastníků obec, a to na své náklady.

4.2 Tabulky s označením ulice či jiného veřejného prostranství

Zákon o obcích pak s umístěním tabulky s označením ulice či jiného veřejného prostranství spojuje povinnosti nejen pro vlastníky (strpět bezúplatné umístění tabulky), ale též pro všechny subjekty, protože stanoví zákaz umístování jiných nápisů v blízkosti takové tabulky, jakož i zákaz poškozování, odstraňování nebo zakrývání takové tabulky.

Tabulky se umísťují tak, aby byly viditelné. Tabulky s názvem ulice se umísťují vždy na začátku a na konci každé ulice, a současně před a za křižovatkou s jinou ulicí.

Obec stanovuje pro celé území obce jednotné provedení tabulek k označování ulic a ostatních veřejných prostranství včetně názvů, barvy a velikosti. Zákon neurčuje žádnou zvláštní formu pro takové stanovení, zpravidla se bude

jednat o formu usnesení nebo rozhodnutí příslušného orgánu (např. rady obce nebo starosty).

Uvádějí-li se názvy ulic a ostatních veřejných prostranství v obci též v jazyce národnostní menšiny, je název v jazyce národnostní menšiny umístěn na téže tabulce pod názvem v českém jazyce. Velikost a typ písma musí být ve shodném provedení.

Dotazy a odpovědi k pojmenování ulic

- ☛ *V obci není zaveden uliční systém, ale vzniká nová rozsáhlá zástavba, může obec pojmenovat ulice jen části obce, ke které nová zástavba patří?*
- ☛ Rozhodování o názvech ulic a jiných veřejných prostranství patří do samostatné působnosti obce a je vyhrazeno zastupitelstvu obce. K pojmenování ulic dochází zápisem do RÚIAN, který provádí obec. Při vzniku nové zástavby s více domy je žádoucí, aby z důvodu dobré orientace v obci (zejména integrovaného záchranného systému, při doručování apod.), byla tato část obce opatřena názvy jednotlivých ulic a k tomu příslušnými čísly popisnými. Zákon o obcích ani jiný právní předpis nestanoví počet ulic, které musí být v rámci jedné obce nebo její části pojmenovány.

5. TÉMATA METODIKY VE VYBRANÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPÍSECH

5.1 Zákon o obcích

Přidělování čísel popisných a evidenčních je upraveno v dílu 4 hlavy I. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění (dále jen zákon o obcích). Konkrétně se jedná o ustanovení § 31 - § 33. Zákon o obcích rovněž stanovuje, že o tom, jakým popisným, orientačním nebo evidenčním číslem bude budova označena, **rozhoduje obecní úřad**. Čísla popisná a evidenční jsou vydávána obecním úřadem **v samostatné působnosti**.

Čísla popisná a čísla evidenční přiděluje obecní úřad, jsou-li naplněny podmínky uvedené v § 31a odst. 1 zákona o obcích, tj. v případě nově vzniklé budovy, která je stavbou vyžadující stavební povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu, na základě písemné výzvy příslušného stavebního úřadu. V ostatních případech přiděluje obecní úřad čísla popisná a evidenční na základě písemné žádosti vlastníka budovy, jejíž přílohou je geometrický plán a doklad, který osvědčuje, že budova byla uvedena do užívání; přílohy se nevyžadují, dochází-li na základě žádosti vlastníka budovy k přečíslování budovy již zapsané v katastru nemovitostí, anebo jde-li o budovy uvedené v § 31 odst. 2 písm. c) zákona o obcích.

Přestupky fyzických osob, právnických osob nebo podnikajících osob upravuje § 66d.

Ve výše uvedených souvislostech doplňujeme, že rozhodování o zřízení částí obce a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranstvích je ve vyhrazené pravomoci zastupitelstva obce.

Dle ust. § 152 zákona o obcích očíslování budov provedené podle předpisů platných do počátku účinnosti tohoto zákona zůstává i nadále v platnosti.

5.2 Zákon o oceňování majetku

Dle § 31 odst. 1 zákona o obcích musí být budova označena číslem popisným, pokud není stanoveno jinak. Pojem budova zákon o obcích nedefinuje, ale odkazuje na zákon o oceňování majetku. Za budovy se považují takové stavby, které jsou prostorově soustředěné a navenek převážně uzavřené obvodovými stěnami a střešními konstrukcemi, s jedním nebo více ohraničenými užitkovými prostory. Při posuzování stavební úřad vychází z konstrukčního řešení a funkčního propojení jednotlivých částí stavby. Jako příklad můžeme uvést rodinné dvojdomky, které mají samostatné nosné konstrukce (nikoliv společnou štitovou zeď), vlastní inženýrské přípojky a nejsou provozně propojeny, pak se dle zákona o oceňování majetku posuzují jako samostatné budovy. Obdobně by se mělo pohlízet

například i na řadové garáže. V případech, kdy jsou jednotlivé garáže odděleny pouze příčkami, není možné garáže považovat za samostatné budovy, ale jako jednu budovu.

5.3 Správní řád

Přidělováním čísel popisných či evidenčních není rozhodováno o právech či povinnostech osob, není jím dotčeno právo nemovitost vlastnit ani ji užívat a nedochází jím k založení či změně povinností vlastníka budovy. Jedná se o **úkon evidenčního charakteru** (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu 6 As 247/2014-57 ze dne 6. října 2015) a nikoli správní rozhodnutí ve smyslu § 9 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění (dale jen správní řád). Obecní úřad s ohledem na ust. § 180 odst. 2 správního řádu postupuje při tomto rozhodování podle části čtvrté správního řádu.

S ohledem na § 154 správního řádu se užijí i ustanovení části druhé správního řádu, která upravují problematiku žádosti a účastenství v řízení o žádosti. Podle správního řádu jsou účastníky v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu. Úkony, které se týkají společných věcí nebo práv, činí účastníci společně.

V souladu s ust. § 178 odst. 1 správního řádu ve spojení s ust. § 67 odst. 1 písm. a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), v platném znění (dale jen zákon o krajích) je **nadřízeným správním orgánem, příslušným k vedení řízení o odvolání (či řízení proti nečinnosti)** při postupu obecního úřadu při přidělování čísel, **krajský úřad**.

Rozhodnutí a jiné úkony podle správního řádu nepodléhají na základě § 128 odst. 7 zákona o obcích doзору Ministerstva vnitra a Ministerstvo vnitra není na základě platné právní úpravy dané zákonem o obcích oprávněno zasahovat do výkonu samostatné působnosti obce, pokud je při tomto výkonu dodržována zákonost příslušných postupů.

5.4 Stavební zákon

V souladu s ustanoveními zákona o obcích přiděluje čísla popisná či čísla evidenční obecní úřad v případech nově vzniklých budov, které byly jako stavby v režimu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, postaveny na základě pravomocného stavebního povolení, resp. na základě ohlášení stavebnímu úřadu. V tomto případě rozhoduje obecní úřad o přidělení čísla popisného či čísla evidenčního na základě písemné výzvy příslušného stavebního úřadu podle ust. § 121 odst. 2 stavebního zákona.

Dle ust. § 31 odst. 2 zákona o obcích evidenčními čísly označují mimo jiné budovy, které nevyžadují stavební povolení ani ohlášení stavebnímu úřadu. Takovéto stavby jsou specifikovány v ust. § 103 odst. 1 písm. e) stavebního zákona.

5.5 Zákon o základních registrech

Základní právní úprava Registru územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN) je obsažena v zákoně č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, a to především v hlavě I a hlavě IV části první. Prováděcím právním předpisem je vyhláška č. 359/2011 Sb., o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, ve znění vyhlášky č. 415/2016 Sb.

Ke vzniku, změně názvu nebo zániku části obce a k pojmenování, přejmenování nebo zániku ulice nebo jiného veřejného prostranství dochází zápisem do RÚIAN. To samé platí pro očíslování, přečíslování nebo zrušení číslování budovy.

Správce RÚIAN je Český úřad zeměměřický a katastrální (ČÚZK). Zápisy do RÚIAN jsou prováděny prostřednictvím Informačního systému územní identifikace (ISÚI), což je editační agendový informační systém provozovaný ČÚZK. Zápisy do něj provádí obce všech typů, dále pak stavební úřady, Český statistický úřad a ČÚZK.

5.6 Vyhláška č. 326/2000 Sb.

Vyhláška č. 236/2000 Sb., o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, v platném znění stanoví v § 1 - § 3 způsob označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy a v § 4 - § 7 způsob použití a umístění čísel k označení budov v obci.

Zdůrazňujeme, že na základě § 5 vyhlášky č. 326/2000 Sb. je stanovena povinnost k číslování užívat arabské číslice v rozmezí 1 – 9999 s tím, že u čísel orientačních může být použit jeden malý znak české abecedy bez diakritických znamének jako dodek.

6. VZORY

6.1 Sdělení obce stavebnímu úřadu o přidělení čísla

OBEC (název obce)

Obecní úřad

Stavebnímu úřadu (*identifikace stavebního úřadu*)

(*adresa stavebního úřadu*)

Sdělení o přidělení čísla popisného* / evidenčního* / orientačního*

podle § 31a odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Na základě výzvy stavebního úřadu dle § 31a odst. 1 písm. a) zákona o obcích (*identifikace stavebního úřadu*) ze dne, č. j. sdělujeme, že budově na pozemku parcelní číslo (st.) v katastrálním území (*název katastrálního území*) bylo přiděleno číslo popisné*/evidenční* v části obce (*název části obce*).

Budově bylo současně přiděleno číslo orientační (*číslo orientační včetně případného dodatku*), které přísluší k ulici*/veřejnému prostranství* (*konkrétní název*).

V (název obce) dne

(*otisk razítka*)

.....

razítko obce
(samostatná působnost)

(*podpis*)

.....

jméno, příjmení a funkce
oprávněné úřední osoby

* nehodící se škrtněte/vymažte

6.2 Vzor dokladu o přidělení čísla na základě výzvy stavebního úřadu

OBEC (název obce)

Obecní úřad

Doklad o přidělení čísla popisného* / evidenčního* / orientačního*

podle § 31a odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

jméno, příjmení/název vlastníka budovy

adresa pro doručení

Sdělujeme vám, že na základě výzvy stavebního úřadu dle § 31a odst. 1 písm. a) zákona o obcích (*identifikace stavebního úřadu*) ze dne, č. j. bylo budově na pozemku parcelní číslo (st.) v katastrálním území (*název katastrálního území*) přiděleno číslo popisné*/evidenční* v části obce (*název části obce*).

Budově bylo současně přiděleno číslo orientační (*číslo orientační včetně případného dodatku*), které přísluší k ulici*/veřejnému prostranství* (*konkrétní název*).

Přidělení čísla nabývá účinnosti v souladu s ustanovením § 31a odst. 7 zákona o obcích okamžikem zápisu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí, který provádí stavební úřad.

Podle ustanovení § 32 odst. 1 zákona o obcích je vlastník nemovitosti povinen na svůj náklad označit budovu čísly určenými obecním úřadem a udržovat je v řádném stavu. Barvu a provedení čísel určenou obecním úřadem naleznete v příloze tohoto dokladu.

(otisk razítka)

.....

razítko obce
(samostatná působnost)

(podpis)

.....

jméno, příjmení a funkce
oprávněné úřední osoby

Datum vystavení dokladu:

* nehodící se škrtněte/vymažte

Poznámka ke vzoru: v příloze by měl obecní úřad popsat barvu a provedení čísel.

6.3 Vzor dokladu o přidělení čísla na základě žádosti vlastníka

OBEC (název obce)

Obecní úřad

Doklad o přidělení čísla popisného* / evidenčního* / orientačního*

podle § 31a odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

jméno, příjmení/název vlastníka budovy

adresa pro doručení

Sdělujeme vám, že na základě vaší žádosti ze dne, bylo budově na pozemku parcelní číslo (st.) v katastrálním území (název katastrálního území) přiděleno číslo popisné*/evidenční* v části obce (název části obce).

Budově bylo současně přiděleno číslo orientační (číslo orientační včetně případného dodatku), které přísluší k ulici*/veřejnému prostranství* (konkrétní název).

K přidělení čísla došlo podle § 31a odst. 7 zákona o obcích okamžikem zápisu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí, přičemž se tak stalo dne: (konkrétní datum).

Podle ustanovení § 32 odst. 1 zákona o obcích je vlastník nemovitosti povinen na svůj náklad označit budovu čísly určenými obecním úřadem a udržovat je v řádném stavu. Barvu a provedení čísel určenou obecním úřadem naleznete v příloze tohoto dokladu.

(otisk razítka)

.....

razítko obce
(samostatná působnost)

(podpis)

.....

jméno, příjmení a funkce
oprávněné úřední osoby

Datum vystavení dokladu:

* nehodící se škrtněte/vymažte

Poznámka ke vzoru: v příloze by měl obecní úřad popsat barvu a provedení čísel.

6.4 Vzor dokladu o přidělení čísla orientačního

OBEC (název obce)

Obecní úřad

Doklad o přidělení čísla orientačního

podle § 31a odst. 3 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů

jméno, příjmení/název vlastníka budovy

adresa pro doručení

Sdělujeme vám, že budově na pozemku parcelní číslo (st.) v katastrálním území (název katastrálního území) přiděleno číslo orientační (číslo orientační včetně případného dodatku), které přísluší k ulici*/veřejnému prostranství* (konkrétní název).

K přidělení čísla došlo podle § 31a odst. 7 zákona o obcích okamžikem zápisu do základního registru územní identifikace, adres a nemovitostí, přičemž se tak stalo dne: (konkrétní datum).

Podle ustanovení § 32 odst. 1 zákona o obcích je vlastník nemovitosti povinen na svůj náklad označit budovu čísly určenými obecním úřadem a udržovat je v řádném stavu. Barvu a provedení čísel určenou obecním úřadem naleznete v příloze tohoto dokladu.

(otisk razítka)

.....

razítka obce
(samostatná působnost)

(podpis)

.....

jméno, příjmení a funkce
oprávněné úřední osoby

Datum vystavení dokladu:

.....
* nehodící se škrtněte/vymažte

Poznámka ke vzoru: v příloze by měl obecní úřad popsat barvu a provedení čísel.

6.5 Srovnávací sestava při přečíslování

Srovnávací sestava

podle § 7 písm. b) vyhlášky Ministerstva vnitra č. 326/2000 Sb., o způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, o způsobu použití a umístění čísel k označení budov, o náležitostech ohlášení o přečíslování budov a o postupu a oznamování přidělení čísel a dokladech potřebných k přidělení čísel, ve znění pozdějších předpisů

Poř. č.	Budova (údaje o budově podle RÚIAN)*	Dosavadní číslo			Nové číslo		
		Druh	Číslo	Část obce	Druh	Číslo	Část obce
1.	17710596	popisné	4	Kluk	popisné	55	Kluk
2.	17710581	popisné	25	Kluk	popisné	56	Kluk
3.	17710640	evidenční	26	Kluk	evidenční	101	Kluk
4.	-						
5.	-	-	-		-	-	
6.	-	-	-		-	-	

**) tj. kód stavebního objektu ve smyslu § 42 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů a § 10 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 359/2011 Sb., o základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů; lze doplnit i parcelní číslo pozemku, na kterém se budova nachází a katastrální území*

Poznámky

